

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Prologus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

PROLOGUS.

SCOPVS ET FINIS VISITATIONVM proponitur, & series dicendorum.

ihil æquè ad Regularem disciplinam conservandam, aut si collapsa fuerit, instaurandam conducere videtur, quàm frequens, exactaque visitatio Prælatorum. Quare non rarò, tam sacri Canones, quàm Concilia, & inter illa præcipuè Tridentina Synodus, Religionum Superioribus hanc suorum Monasteriorum sollicitam vilitandi curam impensius commendant.

Cum igitur Prælatorum rectè instituta visitatio non mediocrem splendorem, atque utilitatem Religioni conferat, operæpretium censui, divino implorato auxilio, compendiosam institutionem Visitatoribus præscribere, quò facilius, ac maturius officio suo fungantur. **Materia** quidem, tum ob opinionum discrepantium varietatem; tum ob praxim, & ordinem confusè ab Auctoribus digestum difficilis sanè & ardua est. Ante omnia verò in hujus Operis vestibulo præmittendum duxi, qualis esse debeat præcipuus Visitatorum scopus, ne illius ignari facilius in errorem prolabantur; nam ut benè Seneca: *Ignoranti, quem porcum petat, nullus suus ventus est.*

Visitatoribus igitur illud in primis propositum esse debet, divinæ Legis, Regulæ, ac præcipuè trium votorum, Constitutionum, Ordinationumque, & omnem disciplinæ Regularis rationem omninò tueri, ac curare, dissoluta restituere, errata corrigere, negligentes, & contumaces, si qui sint, castigare: ac demum ea omnia exactè præstare, quæ sacrosancta Synodus Tridentina, *Sess. 25. Cap. I. De Reformatione*, de Visitatorum munere agens, sequentibus verbis graviter commendat: *Vbi collapsa est vetus, & regularis disciplina, instauratur, & constantius, ubi conservata est, perseveret; præsertim hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad Regulam, quam professi sunt, vitam instituant, & componant, atque in primis quæ ad suam professionis perfectionem, ut Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, ac si qua alia sunt alicujus Regulae vota, & præcepta ad communem vitam, victum, & vestitum observanda pertinentia, fideliter observent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus, & provincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur. Nam si illa, quæ sunt bases, & fundamenta totius Regularis disciplinae, exactè non fuerint observata, totum corruiat aedificium, necesse est.* Haec tenet Tridentinum Concilium

Corruet quidem, & relaxabitur brevi tempore Religio, si Visitatores remissè, ac negligenter in visitationis munere se gesserint: florebit verò viridis observantia, si rectè, exactèquè omni postposito timore, & amore, DEI gloriam, & commune Religionis bonum præ oculis habentes, officia veri Visitatoris præstiterint. Quare omnis Visitatoris labor in duplicem scopum dirigi debet: priuò quidem in abusuum, siuè relaxationum extirpationem: secundo in conservationem, promotionemque Regularis disciplinae, quæ pace, & observantia tanquam duabus columnis, hisque firmissimis nititur, atque fulcitur. Quare omnis Visitatorum cura in conservandam pacem, & observantiam præcipuè collimare debet. Ideoque Regulam, Constitutio-

IESU

Spirit.
II

IS
SU,
ATI,
M
E
OMNIA,
m, quam
heolo-
ur.
thodo, hac
i præsi-
borarunt,
ibus magis
otius spe-
n navasse
doctrinam
icillimum
contingit
rium uti-
marvi, si
è tradita
ria, ad
(quan-
ere cona-
it scopus
; vo-
ii, sum
do.
PRO-

stitutiones, & Instituta bene nota Visitatores habere studebunt, ut possint aliorum defectus integrè agnoscere, ac exactius corrigere; Morum deinde gravitatem, ac vitæ integritatem, ac multò magis sanctitatem ita præ se ferant, ut quod aliis proponunt, suo exemplo sibi propositum in primis ostendant.

S E R I E S D I C E N D O R U M.

DVplici modo, quantum ad præsens attinet propositum, Visitator procedere potest, & debet. Primò præmittenda est illi inquisitio omninò generalis, qua in genere inquiritur; An subditi proprium Institutum, & Regulas accuratè observent? An fortè in earum observatione passim deficiant? An præterea relaxationes Regulæ, ac Constitutionum transgressionem impune à Superioribus permittantur? Deinde descendere debet ad inquisitionem specialem. Est autem inquisitio specialis illa, in qua de certa persona, sive de certo peccato inquiritur, v. g. An Petrus commiserit tale peccatum? Totus igitur visitationis progressus, tam inquisitione generali, quam speciali, circumstantiisque aliis, de quibus infra, observatis inchoatur, ac perficitur. Quare quid ad utriusque generis inquisitionem pertineat, quatuor Tractatibus breviter absolvemus.

IN PRIMÒ; qualiter debeat fieri inquisitio generalis, & quæ in ea peti, aut interrogari possint, & de tribus viis, nempe accusatione, denuntiatione juridica, & denuntiatione Evangelica (præmissis interim de correctione fraterna integro Tractatu, aliisque ad visitationem omninò spectantibus) per quas manifestari Superioribus delinquentium peccata solent, differemus. **I**N SECUNDO; de modo speciatim inquirendi, tam ad instantiam partis denunciantis, quam ex proprio munere Prælatorum; ubi de prærequisitis ad juridicè instituendam inquisitionem plenè, favente DEO, agendum erit. **TERTIUS** vero Tractatus duo principaliter, quæ inquisitionem specialem consequuntur, continebit. Primò enim de modo formandi processum, de testium examine, deque à reo confessione exigenda dicemus. Secundò de sententia à Visitatore ferenda, ac de appellatione, quando, & quibus sit concedenda, qua poterimus brevitate pertractabimus. **QUARTÒ** demùm Tractatu penas malefactoribus secundùm delicti qualitatem infligendas: ne pro libitu Prælatus in hac parte excedere contingat, exponemus.

— — — — —

T R A C T A T U S I.

DE INQUISITIONE GENERALI,
& de illis, quæ eam consequi solent.

P R O L O G U S.

In inquisitione generali Prælatorum visitatio initium sumere debet; Inquisitione verò generali præmissa, manifestari solent Visitatori peccata, si qua sunt in illa domo, aut per viam accusationis, aut per viam denuntiationis juridica, aut tandem per viam denuntiationis Evangelica, quibus permoti Prælati ad inquisitionem specialem de culpa sibi revelata faciendam, juxta regulas Juris procedere debent, de qua quidem inquisitione sequenti Tractatu differemus.